

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Atzinums Nr. 1/2020

(saskaņā ar LESD 322. panta 1. punkta a) apakšpunktu)

par Komisijas priekšlikumu regulai par pārejas noteikumiem, kas piemērojami kopējai
lauksaimniecības politikai 2021. gadā

(COM(2019) 581 final)

Saturs

	Punkts
Ievads	01-06
I daļa. Vispārīgi apsvērumi	07-11
Pārejas perioda ilgums	07-09
Finansējuma piešķiršana	10-11
II daļa. Konkrēti komentāri	12-25
Lauku attīstības programmu pagarināšana	12-16
Daudzgaļu saistības	17
Ierosinātā 2014.–2020. gada novērtējuma atlikšana	18-20
Maksājumtiesības	21-22
Rezerve krīzes situācijām	23
Nozaru atbalsta shēmas	24-25
Secinājums	26-27
Pielikums	

EIROPAS SAVIENĪBAS REVĪZIJAS PALĀTA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 287. panta 4. punktu un 322. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu regulai, ar kuru nosaka konkrētus pārejas noteikumus kopējās lauksaimniecības politikai 2021. gadā¹ (“ierosinātā Pārejas noteikumu regula”),

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 29. janvāra Regulu (ES) 2020/127, ar ko attiecībā uz finanšu disciplīnu no 2021. finanšu gada groza Regulu (ES) Nr. 1306/2013 un attiecībā uz elastīgumu starp pīlāriem 2020. kalendārajā gadā groza Regulu (ES) Nr. 1307/2013² (“Grozījumu regula”),

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu regulai par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku³ (“KLP stratēģisko plānu regula”),

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu regulai par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību⁴ (“Horizontālā regula”),

¹ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru nosaka konkrētus pārejas noteikumus Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) atbalstam 2021. gadā un ar kuru attiecībā uz līdzekļiem un to sadalījumu 2021. gadam groza Regulas (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 229/2013 un (ES) Nr. 1308/2013, un ar kuru attiecībā uz līdzekļiem un piemērošanu 2021. gadā groza Regulas (ES) Nr. 1305/2013, (ES) Nr. 1306/2013 un (ES) Nr. 1307/2013, COM(2019) 581 final.

² OV L 27, 31.1.2020., 1. lpp.

³ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013, COM(2018) 392 final.

⁴ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1306/2013, COM(2018) 393 final.

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu regulai, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1308/2013, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 251/2014, (ES) Nr. 228/2013 un (ES) Nr. 229/2013⁵,

ņemot vērā Revīzijas palātas gada pārskatus, īpašos ziņojumus un Atzinumu Nr. 7/2018 par Komisijas priekšlikumiem regulām, kas attiecas uz kopējo lauksaimniecības politiku pēc 2020. gada⁶,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2019. gada 27. novembra lūgumu sniegt atzinumu par minēto priekšlikumu pārejas noteikumu regulai⁷,

IR PIENĒMUSI ŠO ATZINUMU.

⁵ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju, Regulu (ES) Nr. 1151/2012 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām, Regulu (ES) Nr. 251/2014 par aromatizētu vīna produktu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību, Regulu (ES) Nr. 228/2013, ar ko ievieš īpašus pasākumus lauksaimniecības jomā attālākajiem Eiropas Savienības reģioniem, un Regulu (ES) Nr. 229/2013, ar ko nosaka īpašus pasākumus lauksaimniecībā par labu Egejas jūras nelielajām salām, COM(2018) 394 final.

⁶ Atzinums Nr. 7/2018 par Komisijas priekšlikumiem regulām, kas attiecas uz kopējo lauksaimniecības politiku pēc 2020. gada (OV C 41, 1.2.2019., 1. lpp.).

⁷ Eiropas Parlamenta ģenerālsēkretāra vietnieka vēstule nr. A/114 858 (D 202 112, 27.11.2019.).

Ievads

01 Komisijas 2018. gada jūnijā publicētajos tiesību aktu priekšlikumos⁸ attiecībā uz kopējo lauksaimniecības politiku (KLP) pēc 2020. gada ir paredzēts jauns politikas īstenošanas modelis, ko paredzēts piemērot no 2021. gada 1. janvāra. Komisijas mērķis ir pārorientēt KLP tā, lai galvenā uzmanība vairs netiktu pievērsta atbilstībai, bet gan sniegumam, pamatojoties uz dalībvalstu izstrādātiem stratēģiskajiem plāniem.

02 2018. gada novembrī mēs publicējām atzinumu⁹ par Komisijas tiesību aktu priekšlikumiem attiecībā uz KLP pēc 2020. gada. Minētajā atzinumā analizējām, cik veiksmīgi priekšlikumos ir paredzēti vajadzību, mērķu, ieguldījumu un iznākumu risinājumi un to savstarpējā sasaiste. Mēs secinājām, ka politikas mērķi nav skaidri sasaistīti ar intervences pasākumiem vai to tiešajiem rezultātiem, koprezultātu un ietekmi. Konstatējām, ka līdzekļus nepiešķir atbilstoši paredzamajai ES pievienotajai vērtībai. Kopumā ierosinātā KLP reforma neļaus piepildīt ES ambīcijas nodrošināt “zaļāku” un pamatīgāku uz sniegumu balstītu pieeju. Ierosinātajā reformā ir paredzēti rīki vides un klimata mērķu sasniegšanai, bet šie mērķi nav ne skaidri definēti, ne pārvērti skaitliskos mērķlielumos. Mēs atzīmējam, ka Komisija vairs nespēs noteikt, ciktāl maksājumi galasaņēmējiem ir pretrunā noteikumiem. Secinājām arī, ka, ieviešot priekšlikumu, būs grūtāk īstenot vienotas revīzijas pieeju, it īpaši tāpēc, ka mainīsies sertifikācijas struktūru loma, galvenokārt saistībā ar atbilstības pārbaudīšanu, un tātad nemazināsies kontroles slogs.

03 Saskaņā ar tiesību aktu priekšlikumiem attiecībā uz KLP pēc 2020. gada dalībvalstīm būs jāiesniedz Komisijai KLP stratēģiskie plāni vēlākais 2020. gada 1. janvārī. Tad Komisija šos plānus izvērtēs un apstiprinās. 2020. gada februārī likumdevēji vēl nav vienojušies par šiem tiesību aktu priekšlikumiem.

⁸ COM(2018) 392 final - 2018/0216 (COD); COM(2018) 393 final - 2018/0217 (COD); COM(2018) 394 final/2 (<https://ec.europa.eu/commission/publications/natural-resources-and-environment>).

⁹ Atzinums Nr. 7/2018 par Komisijas priekšlikumiem regulām, kas attiecas uz kopējo lauksaimniecības politiku pēc 2020. gada (OV C 41, 1.2.2019., 1. lpp.).

04 Tā kā ir aizkavējusies noteikumu pieņemšana attiecībā uz KLP pēc 2020. gada, Komisija 2019. gada 31. oktobrī publicēja divus tiesību aktu priekšlikumus attiecībā uz KLP īstenošanu 2021. gadā. Parlaments un Padome 2020. gada janvārī apstiprināja vienu no ierosinātajām regulām¹⁰. Otrais priekšlikums attiecas uz pārejas noteikumu regulu, par kuru ir sniegts šis atzinums. Regulā būs paredzēti pārejas noteikumi, ko piemērot 2021. gadā sniegtam atbalstam no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF).

05 Komisijas ierosinātā pārejas noteikumu regula balstās uz pieņēmumu, ka jaunās KLP ieviešana tiks par vienu gadu atlikta. Ierosinātajā regulā ir ietverti pārejas noteikumi (I sadaļa), pašreizējo tiesību aktu grozījumi (II sadaļa), noteikumi par regulas stāšanos spēkā (III sadaļa) un pielikumi, kuros norādīts ES atbalsta apmērs 2021. gadā.

06 Šajā atzinumā ir iekļauti vispārīgi apsvērumi (I daļa), konkrēti komentāri (II daļa) un redakcionālo ierosinājumu saraksts (pielikums). Analizējot ierosināto Pārejas noteikumu regulu, mūsu galvenie kritēriji bija tiesiskā regulējuma skaidrība un piesardzības princips budžeta veidošanā. Mēs esam novērtējuši arī sekas attiecībā uz KLP pēc 2020. gada.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 29. janvāra Regula (ES) 2020/127, ar ko attiecībā uz finanšu disciplīnu no 2021. finanšu gada groza Regulu (ES) Nr. 1306/2013 un attiecībā uz elastīgumu starp pilāriem 2020. kalendārajā gadā groza Regulu (ES) Nr. 1307/2013 (OV L 27, 31.1.2020., 1. lpp.).

I daļa. Vispārīgi apsvērumi

Pārejas perioda ilgums

07 Mēs pieņemam zināšanai, ka ierosinātās Pārejas noteikumu regulas mērķis ir, pagarinot pašreizējo tiesisko regulējumu līdz stāsies spēkā jaunā KLP, sniegt skaidrību un nepārtrauktību, lai turpinātu piešķirt atbalstu ES lauksaimniekiem, kā arī lauku attīstībai pārejas periodā tajās dalībvalstīs, kuras varētu izlietot visus līdzekļus līdz 2021. gada beigām. Ierosinātajā Pārejas noteikumu regulā ir ietverti arī noteikumi attiecībā uz pāreju no pašreizējā KLP perioda uz nākamo.

08 Komisijas ierosinātās Pārejas noteikumu regulas I sadaļā iekļautajos pārejas noteikumos ir atsauces uz Komisijas tiesību aktu priekšlikumiem attiecībā uz KLP pēc 2020. gada¹¹, un šie priekšlikumi ir cieši saistīti ar ES daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam¹². Tomēr 2020. gada februāra beigās likumdevēji vēl nav pieņēmuši ne 2021.–2027. gada DFS, ne tiesību aktu priekšlikumus attiecībā uz KLP pēc 2020. gada. Mēs uzskatām, ka pārejas noteikumus principā nevajadzētu balstīt uz pieņēmumu, ka nākotnē iecerētās regulas tiks pieņemtas to ierosinātajā redakcijā¹³.

09 Mēs vēršam uzmanību uz to, ka ir ierosināts viena gada pārejas periods. Ņemot vērā, kādā stadijā ir Padomes un Parlamenta diskusijas par 2021.–2027. gada DFS un KLP pēc 2020. gada, varētu būt diezgan grūti izveidot pārskatītās pārvaldības un kontroles sistēmas tā, lai no 2022. gada 1. janvāra piemērotu jauno tiesisko regulējumu un KLP stratēģiskos plānus. No otras puses, ir svarīgi ātri sākt KLP uzlabošanu.

Finansējuma piešķiršana

10 Pārejas noteikumu regulas priekšlikuma paskaidrojuma rakstā ir teikts, ka priekšlikumā paredzētie finansējuma piešķirumi "ir vienādi ar tiem, kas noteikti KLP plāna priekšlikumā, un tie atbilst Komisijas priekšlikumam par DFS 2021.–2027. gadam". Tātad finansējuma piešķirumi nepārsniedz 2014.–2020. gada DFS ierobežojumus, bet tos vēlāk grozīs, ja likumdevēji vienosies, ka 2021.–2027. gada DFS ietvers citādākas summas, nekā pašreiz ierosinātās.

¹¹ COM(2018) 392 final - 2018/0216 (COD); COM(2018) 393 final - 2018/0217 (COD); COM(2018) 394 final/2.

¹² COM(2018) 322 un COM(2018) 375.

¹³ Tas attiecas uz ierosinātās Pārejas noteikumu regulas 1., 4. un 6.–8. pantu.

11 Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 312. panta 4. punktu gadījumā, ja līdz 2020. gada beigām netiks panākta vienošanās par 2021.–2027. gada DFS, 2021. gadā būs jāpiemēro 2020. gada maksimālie apjomi. KLP piešķirumu maksimālie apjomi 2020. gadam ir lielāki nekā tie, kas ir ierosināti 2021. gadam 2021.–2027. gada DFS un KLP stratēģisko plānu regulā¹⁴. Tajā pašā laikā 2020. gada janvārī pieņemtajos regulas grozījumos¹⁵ ir noteikta finanšu disciplīna saistībā ar ELGF, tādējādi nodrošinot, ka ELGF 2021. gada maksimālais apjoms nepārsniegs 2021.–2027. gada DFS noteikto apjomu, tiklīdz par DFS būs panākta vienošanās.

¹⁴ Atzinums Nr. 7/2018 par Komisijas priekšlikumiem regulām, kas attiecas uz kopējo lauksaimniecības politiku pēc 2020. gada, 24. punkts.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 29. janvāra Regula (ES) 2020/127, ar ko attiecībā uz finanšu disciplīnu no 2021. finanšu gada groza Regulu (ES) Nr. 1306/2013 un attiecībā uz elastīgumu starp pilāriem 2020. kalendārajā gadā groza Regulu (ES) Nr. 1307/2013, OV L 27, 31.1.2020., 1. lpp.

II daļa. Konkrēti komentāri

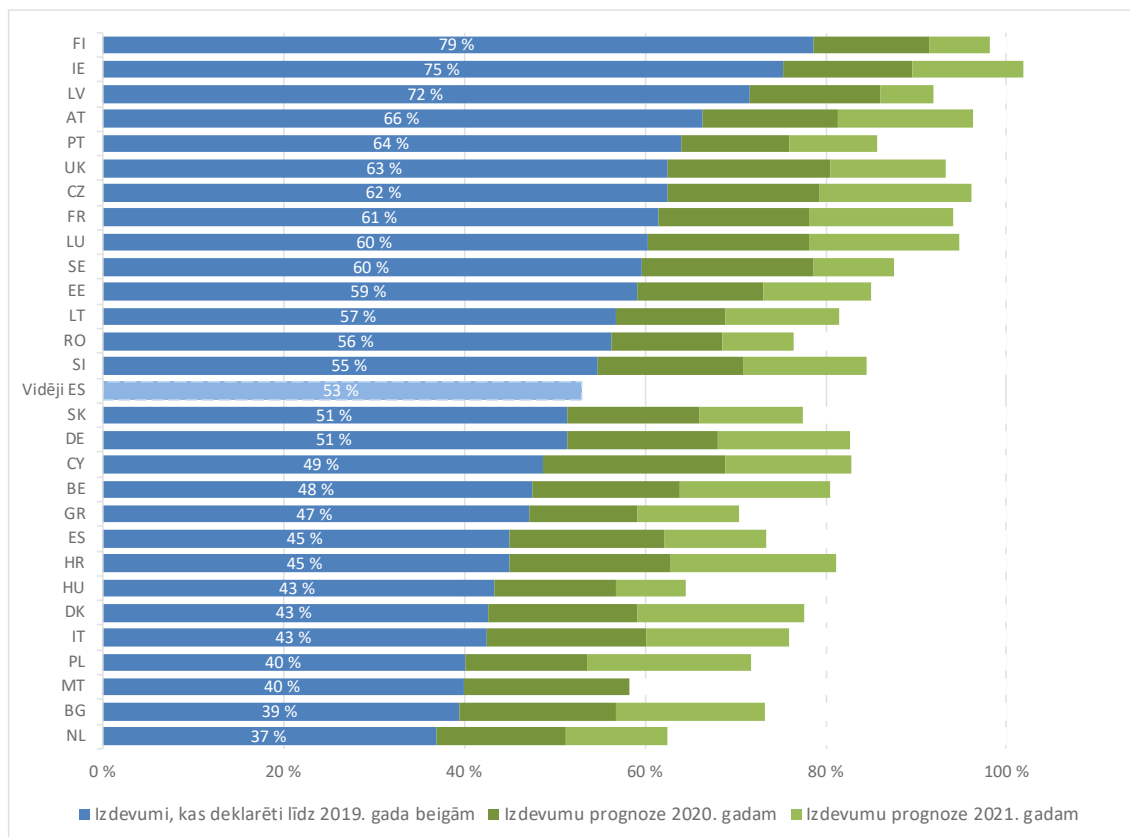
Lauku attīstības programmu pagarināšana

12 Ierosinātās Pārejas noteikumu regulas 1. pantā Komisija dod dalībvalstīm izvēli:

- o pagarināt savas ELFLA līdzfinansētās lauku attīstības programmas vai dažas reģionālās lauku attīstības programmas līdz 2021. gada 31. decembrim un finansēt šīs programmas no attiecīgajiem 2021. gada budžeta piešķirumiem ar noteiktiem ierobežojumiem (sk. **15.** punktu), vai
- o piemērot DFS regulas projekta 8. pantu un ELFLA 2021. gada budžeta piešķirumu vai to ELFLA budžeta piešķiruma daļu, kas atbilst nepagarinātajām reģionālajām lauku attīstības programmām, pārnest pie 2022.–2025. gada finanšu piešķirumiem.

13 Pagaidām nav skaidrs, kādas būs sekas pārejas noteikumiem par ELFLA izdevumiem, jo situācija būs atkarīga no dalībvalstu lēmumiem pagarināt vai nepagarināt programmas. Ja palūkojamies uz to, kā dalībvalstis ir izmantojušas ELFLA atbalstu līdz 2019. gada beigām (sk. **1. attēlu**), ir paredzams, ka tikai dažas dalībvalstis izvēlēsies piemērot ierosinātās Pārejas noteikumu regulas 1. panta 1. punktu un izmantos budžeta piešķirumus 2021. gadam. Iespējams, ka 2020. gada beigās pašreizējā plānošanas perioda neizlietotie līdzekļi būs robežās no mazāk nekā 10 % (Somijas un Īrijas gadījumā) līdz gandrīz 50 % (Nīderlandes gadījumā).

1. attēls. ELFLA 2014.–2020. gada finansējuma izlietojums

Avots: ERP, pamatojoties uz Komisijas datiem.

14 Ierosinātās Pārejas noteikumu regulas 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka Komisija var uzskatīt, ka kādas dalībvalsts lūgums pagarināt kādu programmu nav pamatots. Tomēr ierosinātajā regulā nav paskaidroti iemesli, kāpēc Komisija varētu uzskatīt pagarinājumu par nepamatotu.

15 Atbilstoši ierosinātās Pārejas noteikumu regulas 1. panta 1. punktam gadījumā, ja kāda dalībvalsts izvēlas par vienu gadu pagarināt lauku attīstības programmu vai dažas reģionālās lauku attīstības programmas, dalībvalsts pagarinātajās programmās “cenšas saglabāt” vides un klimata mērķus kopumā vismaz tādā pašā līmenī kā pašreizējos noteikumos¹⁶. Ierosinātās regulas redakcija nav tik stingra kā pašreizējais tiesiskais regulējums, kurā prasīts “vismaz 30 % no kopējā ELFLA ieguldījuma (..) rezervēt” šiem pasākumiem. Tas varētu nozīmēt, ka programmās, kurās par attiecīgajiem vides un klimata pasākumiem ir izdots vairāk nekā 30 % līdzekļu, 2021. gada piešķiruma ieviešanā vides un klimata mērķi var tikt sašaurināti. Ja atbilstoši vecajiem noteikumiem tiek izmantota “jauna nauda”, tad vides un klimata problēmas būtu jārisina ar vismaz tādu pašu vai lielāku mērķtiecību nekā līdz šim. Turklāt jebkāda ietekme uz to, kādā mērā KLP izdevumi ir svarīgi klimata pārmaiņu jautājumiem, būtu jāatspoguļo Komisijas ziņojumos par klimatu¹⁷.

16 Ierosinātās Pārejas noteikumu regulas 1. panta 1. punkta ceturtajā daļā ir minēta lauku attīstības programmas grozīšana saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1305/2013 11. panta a) punktu. Šādas grozīšanas termiņi ir noteikti Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 808/2014 4. panta 3. punktā. Ja grozījums attiecas uz “visa Savienības ieguldījuma vai tā ikgadējā sadalījuma programmu līmenī izmaiņām”¹⁸, tad saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 808/2014 grozījums ir jāiesniedz Komisijai vēlākais līdz 2020. gada 30. septembrim. Atkarībā no tā, kad Pārejas noteikumu regula stāsies spēkā, var izrādīties, ka Komisijai jāgroza termiņš, kādā grozāms īstenošanas akts.

¹⁶ 1. panta 1. punkta ceturta daļa: “Šādos grozījumos ELFLA izdevumus par minētās regulas [1305/2013] 59. panta 6. punkta pasākumiem cenšas saglabāt kopumā vismaz tādā pašā līmenī”.

¹⁷ Sk. arī ERP īpašo ziņojumu Nr. 31/2016 “Vismaz piektdaļas ES budžeta novirzīšana klimata rīcībai: notiek vērienīgs darbs, bet pastāv nopietns risks, ka iecerēto neizdosies sasniegt”, 1., 2. un 6. ieteikums.

¹⁸ Regula (ES) Nr. 1305/2013, 11. panta a) punkta iii) apakšpunkts.

Daudz gadu saistības

17 Saskaņā ar ierosinātās Pārejas noteikumu regulas 8. pantu nolūkā ierobežot ievērojamus pašreizējās lauku attīstības plānošanas perioda saistību pārnese uz KLP stratēģiskajiem plāniem, jauno daudz gadu saistību ilgums būs ierobežots lielākais uz trim gadiem piecu gadu vietā. Dalībvalstis varēs piedāvāt šīs laikā ierobežotās saistības trim pasākumiem: agrovide un klimats, bioloģiskā lauksaimniecība un dzīvnieku labturība. Attiecībā uz meža vides pasākumiem (Regulas (ES) Nr. 1305/2013 34. pants) jaunu saistību ilgums joprojām būs pieci gadi vai ilgāk. Esošo saistību pagarinājumus ierobežos līdz vienam gadam. Daudz gadu saistību ilguma ierobežošana var palīdzēt mazināt saistību pārnese apjomu tā, lai pārnestās saistības neradītu slogu uz nākotnes budžetiem, taču agrovides un klimata saistībām, kuras ilgst vienu līdz trīs gadus, varētu būt mazāka ietekme nekā piecu līdz septiņu gadu saistībām.

Ierosinātā 2014.–2020. gada novērtējuma atlikšana

18 Ierosinātās Pārejas noteikumu regulas 2. panta 4. punktā ir paredzēts, ka galīgais termiņš, līdz kuram Komisijai jā sagatavo ELFLA *ex post* novērtējumu kopsavilkuma ziņojums, tiek pagarināts līdz 2026. gada 31. decembrim. Tas nesaskan ar mūsu agrākajiem ieteikumiem¹⁹ DFS saskaņot ar faktisko izdevumu ciklu un veikt visaptverošu izdevumu pārskatīšanu pirms nākamā ilgtermiņa budžeta noteikšanas. Nenoliedzami, DFS programmu novēlota īstenošana ir vispārēja un pastāvīga problēma, kas palielina risku pārmērīgi koncentrēties uz finansējuma apguvi un plānot jauno DFS, pirms ir zināmi iepriekšējā perioda ES izdevumu rezultāti.

19 Šis fenomens ir uzskatāmi redzams, ja aplūkojam ELFLA atbalsta apguves rādītājus 2014.–2020. gadā. **1. attēlā** (sk. **13.** punktu) ir parādīts, ka kārtējā plānošanas perioda pirmspēdējā gadā ES vidējais ELFLA atbalsta apguves rādītājs ir 53 %. Tātad tāpat kā iepriekšējos plānošanas periodos ievērojama daļa izdevumu ir veikta n+3 gadā. Atbilstoši 2021.–2027. gada DFS regulas priekšlikumam²⁰ Komisijai būtu jā ierosina jaunā DFS 2025. gadā. Taču 2025. gadā vēl nebūs pabeigts 2014.–2020. gada novērtēšanas cikls, un tādējādi vēl vairāk palielināsies plaisa starp DFS plānošanu un iepriekšējos plānošanas periodos veikto izdevumu novērtēšanu. Tas nozīmē, ka

¹⁹ Īpašais ziņojums Nr. 16/2017 "Lauku attīstības plānošanai jābūt mazāk sarežģītai un vairāk uzmanības jāveltī rezultātiem", 6. ieteikums, un īpašais ziņojums Nr. 36/2016 "Novērtējums par 2007.–2013. gada kohēzijas un lauku attīstības programmu slēgšanas kārtību", 4. ieteikums.

²⁰ COM(2018) 322 un COM(2018) 375.

Komisija sagatavos KLP priekšlikumu laikposmam pēc 2027. gada, vēl pilnībā neizvērtējusi 2014.–2020. gada KLP sniegumu.

20 Mūsu 2018. gada pārskatā²¹ ieteicām Komisijai periodā pēc 2020. gada ņemt vērā nepilnības, ko esam konstatējuši pašreizējā darbības rezultātu sistēmā, “lai nodrošinātu, ka ar koprezultāta rādītājiem pienācīgi tiek mērīti darbību iznākumi un ka tiem ir skaidra saikne ar attiecīgo intervenci un politikas mērķiem”. Atzinumā Nr. 7/2018 par KLP priekšlikumu pēc 2020. gada konstatējām, ka ierosinātie rādītāji vēl nebija pilnībā izstrādāti, un sniedzām par tiem konkrētus komentārus²². Papildu laiku līdz jaunās KLP īstenošanai varētu izmantot, lai uzlabotu turpmāko snieguma satvaru.

Maksājumtiesības

21 Ierosinātās KLP stratēģisko plānu regulas 19. panta 2. punktā dalībvalstīm ir dota iespēja izbeigt piešķirt pamata ienākumu atbalstu, pamatojoties uz maksājumtiesībām, un ļaut maksājumtiesībām izbeigties 2020. gada 31. decembrī. Komisijas novērtējumā par ietekmi, kādu atstās tās priekšlikumi attiecībā uz KLP pēc 2020. gada²³, ir apgalvots, ka, izzūdot maksājumtiesībām, samazināsies administratīvais slogs. Savā atzinumā²⁴ mēs to vērtējam kā nozīmīgu vienkāršojumu. Pārejas noteikumu regulas priekšlikums šo iespēju atliek, tomēr ierosinātās regulas 10. panta 4. punktā ir likta priekšā lineāra samazināšana vai visu maksājumtiesību vērtības palielināšana un/vai tās rezerves palielināšana, kas paredzēta, lai pielāgotos pamata maksājuma shēmas jaunajam maksimālajam apjomam.

22 Kopš ir publicēts regulas priekšlikums attiecībā uz KLP pēc 2020. gada, lielāka uzmanība ir pievērsta neīsteniem lauksaimniekiem, kuri iegādājas lauksaimniecības zemi, lai saņemtu KLP maksājumus. Komisija un likumdevēji varētu izmantot papildu gadu, lai novērtētu, vai šā riska novēršanai priekšlikumos attiecībā uz KLP pēc 2020. gada nebūtu jāpārskata definīcijas jēdzieniem “īstens lauksaimnieks”, “atbalsttiesīgs hektārs” un obligāta “lauksaimnieciska darbība”, cita starpā paskaidrojot arī nozīmi jēdzienam “zeme lauksaimnieka rīcībā”, bet vienlaikus neproporcionāli nepalielinot administratīvo slogu lauksaimniekiem.

²¹ Revīzijas palātas pārskats par budžeta izpildi 2018. finanšu gadā (OV C 340, 8.10.2019., 1. lpp.).

²² Atzinums Nr. 7/2018, 70. punkts un I pielikums.

²³ Ietekmes novērtējums, SWD(2018) 301 final, 3. daļa, 131. lpp.

²⁴ Atzinums Nr. 7/2018, 63. punkts.

Rezerve krīzes situācijām

23 Atbilstoši ierosinātās Pārejas noteikumu regulas 9. pantam par vienu gadu tiktu pagarināta pašreizējā rezerve krīzes situācijām, kā arī ar to saistītais finanšu disciplīnas mehānisms. Ņemot vērā priekšlikumus attiecībā uz KLP pēc 2020. gada, tas nozīmē, ka summas, kas līdz 2020. finanšu gada beigām nebūs izmantotas krīzes situācijām, tiks atmaksātas lauksaimniekiem, kuru tiešie maksājumi bija samazināti, piemērojot finanšu disciplīnas mehānismu. Summas, kas nebūs izmantotas krīzes situācijām līdz 2021. finanšu gada beigām, netiks atmaksātas lauksaimniekiem, jo saskaņā ar Horizontālo regulu²⁵ būs izveidota lauksaimniecības rezerve, kurā katru gadu ieskaitīs neizlietotās rezerves.

Nozaru atbalsta shēmas

24 Regulā (ES) Nr. 1308/2013 ir izklāstīti noteikumi par lauksaimniecības tirgu kopīgo organizāciju. Ierosinātās Pārejas noteikumu regulas 7. pantā ir noteikts, ka tiek mainīts ilgums dažām atbalsta shēmām, kas topošajos dalībvalstu KLP stratēģiskajos plānos būtu jāiestrādā kā nozariskās intervences, kuras minētas ierosinātās KLP stratēģisko plānu regulas 39. panta a)–e) punktā.

25 Mēs atzīmējam, ka nozaru atbalsta shēmu pagarināšanas noteikumi nozarēs atšķiras. Attiecībā uz olīveļļu un galda olīvām līdz 2021. gada 31. martam piemērojamās darba programmas turpināsies līdz 2021. gada 31. decembrim. Ražotāju organizācijām būs jāgroza darba programmas, lai ņemtu vērā šo pagarinājumu, un līdz 2020. gada 31. decembrim būs jāinformē Komisija par mainītajām darba programmām. Vīna un biškopības nozarēs pašreizējās atbalsta programmas piemēros līdz beigām, attiecīgi līdz 2023. gada 15. oktobrim un 2022. gada 31. jūlijam. Tādējādi tirgus dalībniekiem nebūs jāveic īpašas darbības. Augļu un dārzeņu nozarē saistībā ar darbības programmām, kas apstiprinātas laikposmam pēc 2021. gada 31. decembra, ražotāju organizācijām līdz 2021. gada 15. septembrim jāiesniedz attiecīgajai dalībvalstij pieprasījums darbības programmu mainīt vai aizstāt. Ja tas netiek darīts, attiecīgā darbības programma beigsies 2021. gada 31. decembrī.

²⁵ Ierosinātās Horizontālās regulas (COM(2018) 393) 14. panta 2. punkta trešajā daļā ir noteikts: “Turklāt, atkāpjoties no Finanšu regulas 12. panta 2. punkta d) apakšpunkta, krīzes rezerves kopējo neizlietoto summu, kas pieejama 2020. gada beigās, pārnes uz 2021. gadu, neatgriežot to budžeta pozīcijās, kas sedz 5. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētās rīcības, un dara pieejamu lauksaimniecības rezerves finansēšanai.”

Secinājums

26 Komisijas ierosinātā Pārejas noteikumu regula atbilst mērķim turpināt KLP finansēšanu pārejas periodā, izmantojot summas, kas paredzētas tiesību aktu priekšlikumos attiecībā uz KLP pēc 2020. gada. Mēs atzīmējam, ka ierosinātā regula skar vairākus KLP aspektus. Lauku attīstības programmu pagarināšana cita starpā skar attiecīgās daudzgadu saistības, vides un klimata mērķus, novērtēšanas kārtību un maksājumu apropriāciju laika grafiku.

27 Tā kā tiesiskais regulējums, ko piemēros laikposmam pēc 2020. gada, tiks pieņemts ar kavēšanos, vismaz par gadu aizkavējas iespējams daudz vērienīgākas KLP īstenošana. Komisija un likumdevēji varētu šo laiku izmantot, lai risinātu jautājumus, kurus esam minējuši šajā atzinumā un uz kuriem esam norādījuši citos dokumentos, īpaši saistībā ar Eiropas zaļajā kursā iekļautajiem vides un klimata problēmjautājumiem un vajadzību nodrošināt nākamajai KLP stabilas pārvaldības sistēmas un uzlabot snieguma novērtēšanu.

Šo atzinumu 2020. gada 26. februāra sēdē Luksemburgā pieņēma I apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Nikolaos Milionis*.

Revīzijas palātas vārdā –

Klaus-Heiner Lehne
priekšsēdētājs

Pielikums

Priekšlikuma teksts	ERP ierosinājums
<p><i>1. pants</i> <i>ELFLA atbalstīto programmu laikposma pagarināšana</i></p> <p>2. (..) Ja dalībvalsts nolemj 1. punktā paredzēto iespēju izmantot vienīgi attiecībā uz dažām reģionālajām programmām, šā punkta pirmajā daļā minētā sadalījuma summa ir tā, kura minētajai dalībvalstij 2021. gadam noteikta Regulas (ES) Nr. 1305/2013 I pielikumā un no kuras atņemti budžeta piešķirumi, kas attiecībā uz pagarinātajām reģionālajām programmām paziņoti saskaņā ar 2. punkta pirmo daļu.</p>	<p><i>1. pants</i> <i>ELFLA atbalstīto programmu laikposma pagarināšana</i></p> <p>2. (..) Ja dalībvalsts nolemj 1. punktā paredzēto iespēju izmantot vienīgi attiecībā uz dažām reģionālajām programmām, šā punkta pirmajā daļā minētā sadalījuma summa ir tā, kura minētajai dalībvalstij 2021. gadam noteikta Regulas (ES) Nr. 1305/2013 I pielikumā un no kuras atņemti budžeta piešķirumi, kas attiecībā uz pagarinātajām reģionālajām programmām paziņoti saskaņā ar <u>12.</u> punkta <u>otro</u> pirmo daļu.</p>
<p><i>3. pants</i> <i>Tiesības uz atbalstu par dažiem izdevumu veidiem 2021. gadā</i></p> <p>c) Regulas (ES) Nr. 1306/2013 67. panta 2. punktā minētā sistēma attiecas uz juridiskajām saistībām, ko uzņemas saskaņā ar pasākumiem, kuri atbilst atbalstam, kas piešķirts saskaņā ar minētās regulas 21. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu un 28.–31., 33., 34. un 40. pantu, un attiecīgās darbības ir skaidri noteiktas;</p>	<p><i>3. pants</i> <i>Tiesības uz atbalstu par dažiem izdevumu veidiem 2021. gadā</i></p> <p>c) Regulas (ES) Nr. 1306/2013 67. panta 2. punktā minētā sistēma attiecas uz juridiskajām saistībām, ko uzņemas saskaņā ar pasākumiem, kuri atbilst atbalstam, kas piešķirts saskaņā ar minētās <u>Regulas (ES) Nr. 1305/2013</u> 21. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu un 28.–31., 33., 34. un 40. pantu, un attiecīgās darbības ir skaidri noteiktas;</p>
<p><i>8. pants</i> <i>Grozījumi Regulā (ES) Nr. 1305/2013</i></p> <p>8) regulas 75. panta 1. punktā pievieno šādu otro daļu: "Attiecībā uz programmām, par kurām dalībvalsts nolemj pagarināt 2014.–2020. gada laikposmu saskaņā ar Regulas (ES) [XXXX/XXXX] [ši regula] 1. panta 1. punktu, minētā dalībvalsts līdz 2025. gada 31. decembrim iesniedz</p>	<p><i>8. pants</i> <i>Grozījumi Regulā (ES) Nr. 1305/2013</i></p> <p>8) regulas 75. panta 1. punktā pievieno šādu otro daļu: "Attiecībā uz programmām, par kurām dalībvalsts nolemj pagarināt 2014.–2020. gada laikposmu saskaņā ar Regulas (ES) [XXXX/XXXX] [ši regula] 1. panta 1. punktu, minētā dalībvalsts līdz 2025. gada 31. decembrim <u>30. jūnijam</u> iesniedz Komisijai gada īstenošanas</p>

Priekšlikuma teksts	ERP ierosinājums
Komisijai gada īstenošanas ziņojumu saskaņā ar šā punkta pirmo daļu.”;	ziņojumu saskaņā ar šā punkta pirmo daļu.”;
<p><i>10. pants</i> <i>Grozījumi Regulā (ES) Nr. 1307/2013</i></p> <p>10) regulas 36. panta 1. punktā iekļauj šādu otro daļu: “Dalībvalstis, kas 2020. gadā piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu, turpina to piemērot pēc 2020. gada 31. decembra.”;</p>	<p><i>10. pants</i> <i>Grozījumi Regulā (ES) Nr. 1307/2013</i></p> <p>10) regulas 36. panta 1. punktā iekļauj šādu otro <u>trešo</u> daļu: “Dalībvalstis, kas 2020. gadā piemēro vienotā platībmaksājuma shēmu, turpina to piemērot pēc 2020. gada 31. decembra.”;</p>